

Sygn. akt I KK 115/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Eugeniusz Wildowicz

Protokolant Edyta Demiańczuk - Komoń

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2020 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w sprawie M. B. skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art.
12 k.k.,

kasacji Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych wniesionej na
niekorzyść skazanego od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 14
października 2019 r., sygn. akt SA (...), zmieniającego wyrok Wojskowego Sądu
Garnizonowego w L. z dnia 30 kwietnia 2019 r., sygn. akt Sg. (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o
karze i przekazuje sprawę w tym zakresie Wojskowemu Sądowi
Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Prokurator Działu do Spraw Wojskowych Prokuratury Rejonowej dla miasta
R. w dniu 1 marca 2019 r. wniósł do Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. akt
oskarżenia przeciwko M. B. o przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wojskowy Sąd Garnizonowy w L. wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2019 r., w sprawie o sygn. akt Sg (...), uznał M. B. za winnego popełnienia przestępstwa zakwalifikowanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i orzekł, co następuje:

- na podstawie art. 286 § 1 k.k. wymierzył karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata;

- na podstawie art. 33 § 1 - 3 k.k. wymierzył karę grzywny w rozmiarze 100 stawek dziennych i ustalił wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł;

- na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do informowania sądu o przebiegu okresu próby pisemnie raz na 6 miesięcy;

- na zasadzie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe określając zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych wysokość opłaty na kwotę 980 zł.

Apelację od wyroku Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. wniósł prokurator, który w oparciu o przepisy art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 3 i 4 k.p.k. zarzucił m.in. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść orzeczenia, a polegający na niezasadnym uznaniu, iż zachowanie oskarżonego miało charakter incydentalny, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego oraz z treści zmodyfikowanego opisu przypisanego mu czynu wynika ewidentnie, że sprawca uczynił sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, wypełniając tym samym dyspozycję z art. 65 § 1 k.k., co Sąd pominął.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu tej apelacji wyrokiem z dnia 14 października 2019 r., w sprawie o sygn. akt SA (...), Wojskowy Sąd Okręgowy w W. zmienił na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1 i 3 k.p.k. zaskarżony wyrok, w ten sposób, że:

- uzupełnił opis przypisanego oskarżonemu czynu zabronionego o zwrot „czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu”;

- w zakresie kwalifikacji prawnej tego czynu zabronionego, uznał oskarżonego za winnego popełnienia występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

- w punkcie 1) części skazującej wyroku jako podstawę wymiaru kary pozbawienia wolności przyjął art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.;

- w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;

- na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 635 k.p.k., zasądził od oskarżonego mł. chor. rez. M. B. na rzecz Skarbu Państwa obowiązek zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w wysokości 20 zł.

Od powyższego wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. kasację wniósł Zastępca Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych.

Na podstawie art. 447 § 2 k.p.k., art. 521 k.p.k. w zw. z art. 657 § 1 k.p.k. oraz art. 425 § 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. zaskarżył ten wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze.

W oparciu o przepis art. 427 § 1 i 2 k.p.k., art. 438 pkt 1a k.p.k., art. 523 § 1 i 4 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 526 § 1 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażące, a przy tym mające istotny wpływ na treść orzeczenia, naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., polegające na niezastosowaniu dozoru wobec mł. chor. rez. M. B., skazanego za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

W konkluzji wniósł o uchylenie wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 14 października 2019 r., sygn. SA (...), w części dotyczącej orzeczenia o karze i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, a zatem z uwagi na treść art. 535 § 5 k.p.k. możliwe było jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron, albowiem zachodziły podstawy do jej uwzględnienia w całości.

Jeśli chodzi o stronę formalną kasacji, to została ona również złożona w terminie wskazanym w art. 524 § 3 k.p.k., zgodnie z którym niedopuszczalne jest uwzględnienie kasacji na niekorzyść oskarżonego wniesionej po upływie roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia, oraz przez podmiot uprawniony do

wnoszenia kasacji nadzwyczajnej na podstawie art. 521 k.p.k. w zw. z art. 657 § 1 k.p.k.

Zgodnie z tym ostatnim przepisem w brzmieniu obowiązującym od dnia 4 kwietnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 78) „Uprawnienia procesowe Prokuratora Generalnego przysługują również Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, a uprawnienia prokuratora okręgowego przysługują odpowiednio zastępcy prokuratora okręgowego do spraw wojskowych”. Ta nowa treść przepisu art. 657 § 1 k.p.k. powoduje, że uprawnienie przysługujące do tej pory Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu, który mógł wnieść do Izby Wojskowej Sądu Najwyższego kasację przewidzianą w art. 521 k.p.k., przysługuje obecnie temu nowemu podmiotowi.

W rozpoznawanej obecnie sprawie Sąd II instancji na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora zmienił wyrok Wojskowego Sądu Garnizonowego w L. w ten sposób, że uzupełnił opis czynu zabronionego przypisanego oskarżonemu o zwrot „czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu”, a więc w zakresie kwalifikacji prawnej tego czynu zabronionego uznał oskarżonego za winnego popełnienia występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., przyjmując jako podstawę wymiaru kary pozbawienia wolności właśnie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. Ta zmiana spowodowała więc, że koniecznym stało się w sytuacji, gdy wymierzona kara pozbawienia wolności została warunkowo zawieszona na okres próby 2 lat, sięgnięcie po dyspozycję art. 73 § 2 k.k.

Na mocy art. 73 § 2 k.k. dozór jest obowiązkowy między innymi wobec młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego oraz sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k. Natomiast zgodnie z art. 65 § 1 k.k. przepisy dotyczące wymiaru kary, środków karnych oraz środków związanych z poddaniem sprawcy próbie, przewidziane wobec sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k., stosuje się także do sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu lub popełnia przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa oraz wobec sprawcy przestępstwa o charakterze terrorystycznym.

Przepis art. 73 § 2 k.k. rodzi więc obowiązek oddania pod dozór kuratora w razie skazania sprawcy znajdującego się w jednej z grup wymienionych zarówno w przepisie art. 64 § 2 k.k., jak i w art. 65 § 1 k.k.

Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że skoro, zgodnie z brzmieniem przepisu art. 73 § 2 k.k., dozór jest obowiązkowy wobec młodocianego sprawcy przestępstwa umyślnego, sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k., to przepisy dotyczące wymiaru kary, środków karnych oraz środków związanych z poddaniem sprawcy próbie, przewidziane wobec sprawcy określonego w art. 64 § 2 k.k., stosuje się także do sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu lub popełnia przestępstwo, działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa (*zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 listopada 2018 r., II KK 476/17, LEX nr 2577382; z dnia 26 maja 2014 r., III WK 1/14, LEX nr 1475188; z dnia 28 maja 2013 r., II KK 339/12, OSNKW 2013, z. 10, poz. 87*).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że Sąd II instancji uznał M. B. za winnego zarzucanego mu czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Jednocześnie jednak Sąd ten zaniechał orzeczenia dozoru kuratora, do czego był zobligowany na podstawie przepisu art. 73 § 2 k.k. w zw. art. 65 § 1 k.k. W tej sytuacji należy podzielić stanowisko wyrażone przez skarżący podmiot i stwierdzić, że doszło w konsekwencji do rażącego naruszenia prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, w postaci obrazy prawa materialnego, a to przepisu art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., bowiem zgodnie z brzmieniem tych przepisów dozór jest obowiązkowy wobec sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu. Wojskowy Sąd Okręgowy w W. powinien był dostrzec i uwzględnić z urzędu konsekwencje wynikające z przyjęcia kwalifikacji prawnej z art. 65 § 1 k.k. wobec skazanego M. B. i orzec o zastosowaniu dozoru na czas próby.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Wojskowych wniesioną na niekorzyść skazanego, na mocy art. 537 § 2 k.p.k. uchylił wyrok w zaskarżonej części i przekazał w tym zakresie sprawę Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

